

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 111/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Jany Laššákovej a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Ivanom Glovniakom, advokátom, Daniela Dlabača 2748/28, Žilina, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k.8 Cdo 179/2018 z 26. februára 2020 a proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 9 Co 252/2017 z 11. januára 2018 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. júla 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje oba napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a napadnutých rozhodnutí vyplýva nasledujúci stav veci:

3. Sťažovateľ mal procesné postavenie žalobcu v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom pri zaistení motorového vozidla na účely trestného konania a jeho uložení do úschovy, v ktorom Okresný súd Žilina rozsudkom č. k. 25 C 541/2015 z 19. apríla 2017 žalobu zamietol, pretože dospel k záveru, že žalobca nepreukázal svoje tvrdenia o nesprávnom úradnom postupe žalovanej. V úvode je potrebné zdôrazniť, že ústavný súd vychádzal z dôkazov predložených sťažovateľom, ktorý ani pôvodnú žalobu, ani doplnujúce vyjadrenie, na ktoré odkazuje, v tomto konaní nepredložil. O obsahu týchto podaní si tak ústavný súd mohol vytvoriť názor len prostredníctvom ich sumarizácie v napadnutých rozhodnutiach, pretože nie je súdom vyhľadávacím. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal náhrady škody vo výške 32 372, 57 eur a príslušenstva z dôvodu, že nesprávnym úradným postupom žalovanej mu bola spôsobená škody za obdobie od 9. júla 2009 do 9. augusta 2015 vo vyčíslenom rozsahu, ktorý pozostával z náhrady straty na hodnote vozidla, straty za neužívanie vozidla v predmetnom období a náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky (bod 1 a 11 odôvodnenia). Sťažovateľ požiadal 30. septembra 2015 Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, ktorú Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky považovalo za nedôvodnú v celom rozsahu (8 bod odôvodnenia). Nesprávnosť úradného postupu sťažovateľ v konaní pred súdom prvého stupňa odvodzoval od toho, že podľa tvrdení polície bolo vozidlo zaistené z dôvodu, že je vecou dôležitou pre trestné konanie pre podozrenie, že toto motorové vozidlo bolo ukradnuté, avšak pre tento prípad považoval sťažovateľ za správny postup začatie trestného stíhania vo veci a následné odňatie veci podľa § 91 Trestného poriadku, nie zaistenie vozidla podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Policajnom zbore“). Práve v tom, že polícia nezačala okamžite trestné konanie vo veci, vzhladol nesprávnosť jej úradného postupu, ktorá mala za následok vznik škody (bod 12 odôvodnenia rozsudku súd prvej inštancie).

4. Následne krajský súd napadnutým rozsudkom v odvolacom konaní rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, keď sa po skutkovej aj právnej stránke s odvolaním napadnutým rozsudkom stotožnil. V odôvodnení uviedol, že z policajných databáz (SIRENE, pozn.) vyplynulo, kde a kedy bolo predmetné stotožnené vozidlo ukradnuté a oznámenie o týchto skutočnostiach má povahu verejnej listiny, avšak tvrdenia žalobcu ostali v rovine nepreukázaných tvrdení. Postup polície aj krajský súd vyhodnotil ako správny.

5. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), v ktorom namietal, že popísaný skutkový stav je v rozpore s čl. 20 ods. 4 ústavy a všeobecnými súdmi mal byť jeho nárok aj v prípade správnosti postupu polície vyhodnotený ako nárok na zaplatenie primeranej náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva, a keďže všeobecné súdy vôbec neodôvodnili, prečo sa jeho nárokom z tohto hľadiska odmietli zaoberať, došiel k záveru o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Tiež namietal, že o jeho návrhu na prerušenie konania nebolo vôbec v konaní rozhodnuté, a za nesprávny označil aj právny názor odvolacieho súdu, ktorý tvrdí, že súd prvej inštancie vyjadril názor na tento návrh rozhodnutím vo veci samej, čím ho odmietol. Aj uvedené

považuje za porušenie práva na spravodlivý proces. Odvolaciemu súdu vytkol aj nesprávne hodnotenie dôkazov, keďže listiny produkované protistranou označil za verejné listiny a nepožadoval ďalšie dôkazy, rovnako ako od sťažovateľa, čím protistranu neoprávnene zvýhodnil. Polícia v rámci zaistenia veci skutkovo nevymedzila dôvod zaistenia tak, aby nebola možná dodatočná zmena dôvodu.

6. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol ako procesne neprípustné s odôvodnením, že napadnutý rozsudok obsahuje riadne odôvodnenie. Krajský súd uviedol, že nárok na náhradu podľa čl. 20 ods. 4 ústavy nebol uplatnený žalobou. Dovolací súd považoval odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu za dostatočné, keď konštatoval, že postup žalovanej bol správny, a preto nebolo potrebné konanie prerušiť do skončenia súvisiaceho konania (o určenie vlastníckeho práva k vozidlu sa viedlo iné súdne konanie pred Okresným súdom Bratislava I, pozn.). Dovolací súd tiež uviedol, že pôvodnou žalobou sťažovateľ uplatňoval nárok z protiprávneho konania žalovanej, kým nárok na priznanie náhrady za nútené obmedzenie vlastníctva je nárokom spojeným s oprávneným obmedzením, teda súladným so zákonom. Ak žalobca hodlal uplatňovať tento „iný“ nárok, mal tak urobiť procesne prípustným spôsobom – návrhom na zmenu žaloby. Uplatňovanie oboch týchto nárokov popri sebe je však vylúčené, pretože nemožno súčasne kvalifikovať tie isté skutkové okolnosti ako protiprávne a súladné s právom zároveň. Dovolací súd dospel k záveru, že návrh na fakultatívne prerušenie konania v okolnostiach veci (nesplnenie už prvej z kumulatívnych podmienok priznania uplatňovaného nároku na náhradu škody – správny postup žalovanej, pozn.) bol neopodstatnený a absencia rozhodnutia o ňom nezakladá prípustnosť dovolania, pretože ide o procesné rozhodnutie, ktorým sa nerozhoduje o právach konečným spôsobom a sťažovateľovi zostali zachované možnosti realizácie jeho procesných oprávnení. Procesné pochybenie okresného súdu nedosiahlo intenzitu vady konania podľa § 420 písm. f) CSP. Záznamy z informačného systému SIRENE dovolací súd nepovažoval za verejnú listinu, čo ale nebolo pre posúdenie relevantné, pretože boli legitímnym podkladom na postup zvolený žalovanou, pričom žalobca svoje úvahy, že vozidlo nemuselo byť odcudzené, nijako nepodložil. Spôsob vyhodnotenia dôkazov nie je dovolací súd oprávnený prehodnocovať, pretože je viazaný skutkovým stavom zisteným odvolacím súdom. Námietky o nepreskúmateľnosti rozsudku krajského súdu sú vo svojej podstate tvrdením, že nebol daný dôvod zaistenia vozidla, ale iného postupu, a preto ide o riešenie právnej otázky, ktorú by mohol dovolateľ uplatňovať len prostredníctvom vady podľa § 421 ods. 1 CSP, čo však neurobil.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta, že všeobecné súdy nerozhodli o jeho uplatnenom nároku na primeranú náhradu za obmedzenie vlastníctva zákonne súladným spôsobom podľa čl. 20 ods. 4 ústavy. Je toho názoru, že popísal skutkový stav odporujúci obsahu jeho základného práva vlastníť majetok a bolo na všeobecných súdoch, aby právne kvalifikovali formou vyriešenia prejudiciálnej otázky, či ide o zásah zákonný alebo nesprávny úradný postup. A následne ním uplatňovaný nárok posúdili ako náhradu škody

alebo ako primeranú náhradu za obmedzenie jeho vlastníctva, čo je podradením skutkového stavu pod aplikovateľnú právnu normu, a preto výlučne povinnosť všeobecných súdov v zmysle zásady súd pozná právo. Keďže sa z tohto hľadiska predmetom konania nezaoberali, odňali mu možnosť protiargumentovať v rámci konania o opravných prostriedkoch. Sťažovateľ ďalej popisuje, aký právny význam mohlo mať prerušenie konania a vyčkание na rozhodnutie v súvisiacom konaní, ktoré sa v priebehu odvolacieho konania skončilo rozhodnutím o zamietnutí žaloby o určenie jeho vlastníckeho práva pre nedostatok naliehavého právneho záujmu, keďže nie je iný subjekt, ktorý by si uplatňoval vlastnícke právo k vozidlu. Týmto rozhodnutím je podľa názoru sťažovateľa doložené, že nebolo sporu o vlastníctvo, ku ktorému sa nik iný neprihlásil, a teda ani dôvod na úschovu vozidla. Žalovaná ani v čase zaistenia vozidla netvrdila ani nepreukázala, že by si vlastníctvo uplatňoval niekto iný. Postup žalovanej bol vzhľadom na uvedené podľa tvrdenia sťažovateľa protizákonný. Ak všeobecné súdy pripísali záznamu o lustrácii v systéme SIRENE z 8. 9. 2009 dôkaznú hodnotu verejnej listiny s prezumpciou správnosti, postupovali tak bez opory v právnych predpisoch, bezdôvodne zvýhodnili žalovaného a nezabezpečili rovnosť protistrán v konaní. Všeobecné súdy boli povinné sa zaoberať aj tvrdením sťažovateľa o tom, že neboli splnené predpoklady na oprávnenú úschovu vozidla, pretože k jeho odovzdaniu talianskej polícii na účely trestného konania nedošlo.

8. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ nesúhlasí s tým, že ide o uplatnenie nového (iné) nároku. Naopak, je toho názoru že ide len o inú právnu kvalifikáciu. Nesúhlasí s názorom, že sťažovateľ vymedzuje uplatnenie žalovaného nároku po právnej stránke a týmto vymedzením sú všeobecné súdy viazané. Sťažovateľ naopak zastáva názor, že právne posúdenie veci je vecou všeobecného súdu, žalobca popisom skutkových okolností opísal zásah do svojho vlastníctva a bolo povinnosťou všeobecných súdov právne posúdiť, či ide o zásah oprávnený alebo neoprávnený. Oba nároky majú rovnaký skutkový základ, líšia sa len v právnom posúdení oprávnenosti zásahu. Navyše, sťažovateľ poukázal na to, že aj keby postupovala žalovaná v súlade so zákonom o Policajnom zbore, ide o konanie protiprávne pre rozpor s čl. 20 ods. 4 ústavy, pretože za obmedzenie vlastníckeho práva mu nebola poskytnutá žiadna náhrada, čo je predpokladom ústavne súladného obmedzenia vlastníctva a aj zákonná úprava musí byť vykladaná v rámci ústavných záruk. Sťažovateľ tiež namieta, že zásah do jeho vlastníctva nebol proporčný, vykonaný len v nevyhnutnej miere, keďže vozidlo bolo zaistené viac ako 10 rokov, pričom zákon stanovuje lehotu 90 dní. Právna norma účinná v čase zaistenia vozidla (§ 21 ods. 1 zákona o Policajnom zbore, pozn.) neumožňovala zaistiť vec, po ktorej pátra polícia iného štátu, ako je tomu v dnes platnom znení, a preto aj najvyšší súd posudzoval jeho vec podľa právnej normy, ktorá nebola v čase zaistenia vozidla účinná. Ani potvrdenie o zaistení vozidla z 9. júla 2009 neuvádza ako dôvod zaistenia skutočnosť, že po vozidle pátra polícia iného štátu, neuvádza žiaden konkrétny dôvod, ide len o prepis zákonom vymedzených dôvodov zaistenia. Dôvod zaistenia – pátranie po vozidle v cudzine – sa stal súčasťou právneho predpisu až 1. augusta 2011. Ani nižšie súdy, ani dovolací súd nezaujali stanovisko, či je takto vymedzený dôvod zaistenia dostatočný. Sťažovateľ tak nemal možnosť protiargumentovať proti absentujúcim úvahám. V nadväznosti na skôr popísaný význam súvisiaceho konania sťažovateľ nesúhlasí s hodnotením, že nerozhodnutie o jeho návrhu na prerušenie konania nemá relevantnú intenzitu. Sťažovateľ namieta, že dovolací súd mal obsah

jeho dovolania podriadiť pod to ustanovenie Civilného sporového poriadku, ktoré popísaným okolnostiam zodpovedá, teda preskúmať aj nesprávne právne posúdenie spočívajúce v posúdení zásahu do vlastníctva zo strany žalovanej ako oprávneného, najmä preto, že sa pri podávaní dovolania riadil uznesením Veľkého senátu sp. zn. 1 VCdo 2/2017 o zákaze kumulácie dovolacích dôvodov. Zároveň sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukázal na uznesenie dovolacieho súdu č. k. 4 Cdo 87/2011 pojednávajúce o skutkovo obdobnej veci, s ktorým je posúdenie jeho veci v rozpore. V závere uvádza, že nesprávne vyhodnotenie záznamu o lustrácii, ktorému odvolací súd pripísal hodnotu verejnej listiny, s čím sa nestotožnil ani dovolací súd, malo byť dôvodom na konštatovanie porušenia jeho práv pri dokazovaní v takej miere, ktorá nezodpovedá obsahu práva na spravodlivý proces.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je posúdenie, či všeobecné súdy boli povinné uplatnený nárok na zapltenie sumy posudzovať aj z hľadiska naplnenia predpokladov vzniku nároku na priznanie náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným postupom žalovanej, ak si sťažovateľ v žalobe explicitne uplatnil nárok na náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu, a vyjadrenie smerujúce k zmene právneho dôvodu nároku nebolo procesne formulované ako návrh na zmenu žaloby a ako také nebolo ani predmetom rozhodovania o pripustení zmeny, čo je predpokladom, aby sa tento nárok stal predmetom konania. Ostatné námietky súvisia s otázkou, či bolo povinnosťou (a v akom rozsahu) odôvodňovať posúdenie tohto nároku na náhradu za obmedzenie vlastníctva a na tento účel prípadne vyčkat' rozhodnutia v súvisiacom konaní.

III.1. K porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu

10. Proti napadnutému rozsudku bol sťažovateľ oprávnený podať dovolanie, čo aj využil. Dovolanie predstavovalo účinný prostriedok, prostredníctvom ktorého najvyšší súd poskytoval ochranu základným právam i právam zaručeným medzinárodnými zmluvami, ktorých porušenie sťažovateľ namieta v ústavnej sťažnosti. Je tak naplnená ústavná podmienka pre aktiváciu princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), ktorá ústavnému súdu odníma právomoc konať a rozhodovať o ochrane označených základných práv i práva podľa dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu.

11. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2. K porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu

12. Ústavný súd v napadnutom uznesení nezistil taký výklad zákonných predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktorý by mohol vyvolať účinky nezlučiteľné so základným právom na spravodlivé súdne konanie alebo s jeho vlastníckym právom.

13. Sťažnostná argumentácia je v podstatných črtách totožná s dovolacou argumentáciou, na ktorú najvyšší súd poskytol relevantné odpovede. Vzhľadom na pôvodne uplatnený nárok na náhradu škody, ktorý nebol procesne relevantným spôsobom zmenený na iný uplatňovaný nárok, nemožno prisvedčiť argumentácii sťažovateľa o povinnosti všeobecných súdov zaoberať sa možným nárokom na náhradu za obmedzenia vlastníctva. Doplňujúce vyjadrenie, kde poukazoval na rozpor s čl. 20 ods. 4 ústavy, všeobecné súdy hodnotili ako súčasť žalobnej argumentácie, avšak bez potrebnej procesnej formy návrhu na zmenu petitu nemohla vyvolať zamýšľané účinky a povinnosť súdu posudzovať uvedený iný nárok ako predmet konania s komplexnou šírkou odôvodnenia rozhodnutia o ňom. Zároveň nemožno opomenúť ani skutočnosť, že čl. 20 ods. 4 ústavy sa vzťahuje na obmedzenie vlastníckeho práva rozhodnutím orgánu verejnej moci, resp. jeho faktickým zásahom, ktoré následne podliehajú preskúmaniu správnym súdom a vyslovenie prípadnej nezákonnosti rozhodnutia alebo nezákonnosti zásahu zo strany správneho súdu je nevyhnutným predpokladom úspešného uplatňovania náhrady škody z titulu nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu.

14. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom označených základných práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

15. V dôsledku konštatovania zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. marca 2021

Peter Molnár
predseda senátu